S. 156.

AZ
III
6

DIRITTO
BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
NAPOLI
166 C 27
114 E. 103
~~92 Q 13~~

IHS
S. CASTVS M.
Epūs et Proñs Prīptis Caluñs.
S. CASSIVS M.
Epūs Sinueſs. Prōis Caluens.
Illuſtriſs. et Reuer. Dño
Dño D Vincentio de
Sylua Epiſpo Caluens.
noſtro Colendiſſimo
Canonici et Clerus Caluens. D.D.D.
Andrea Mogliaro ſculp.

DE CVLTV
ANTIQVO, ET RECENTI
SANCTORVM MARTYRVM
Caſti Epiſcopi Caluenſis, & Caſsij
Epiſcopi Sinueſſani,
ENARRATIO.

Ad Illuſtriſs. & Reuer. Dominum
D. VINCENTIVM DE SYLVA
Epiſcopum Caluenſem.

REV. D. IOSEPHI CERBONE S.T.D.
Prothonotarij Apoſtolici, & eiuſdem Illu-
ſtriſsimi, & Reuerendiſs. Dom. Epiſcopi
Theologi, ſuæq; Caluenſ. Curiæ
Examinatoris Synodalis.

NEAP. Apud Franciſcum Mollo 1683.
Superiorum Permiſsu.

ILLVSTR.ME ET REV.ME DOM.NE

OB laborioſum, & perdifficile meis humeris à te impoſitum onus, Illuſtriſſime Domine, grauiſſimum etiam, pondus me velut Atlantem Cœlum ſuſtentantem defatigatũ præmeret, niſi & veluti Atlanti defeſſo Alcidis ad inſtar, oneri ſe ſupponerent Beatiſsimi Præſules Caſtus, & Caſsius ipſi, quorum vitam, & glorioſam pro Chriſti mortem, deſcribendi, mandatis tuis obtemperans ſuſcepi Prouinciam, ad ipſos inquam, cum me viderem deperditum, peculiari affectu confu-

gere ab initio in animum induxi, & ſub eorum præſidio acta glorioſa eorumdem inueſtigare cępi, nec me decepit induſtria, nã ipſi quorum vires ità fortiſſimæ ſemper fuerunt, vt priſcis illis temporibus primeuæ Eccleſiæ, & Chriſtianæ Fidei; ad Heraclium veluti lapidem (vt dicitur) probatæ, & examinatæ igne, plumbo, lapidibus, alijſq; martyrij varijs, & exquiſitis generibus, meritò tanquam Eccleſiæ Catholicæ Duces, & Præſules virtutibus, & exemplis fortiſſimos, ac inexpugnabiles comprobarunt; mihi aſtiterunt, & lumen è tenebris, memoriam ab obliuione copiosè dederunt, ità nimirum, vt ad lucem euocauerim eorum acta principaliora; Tempus, quo vixerunt, locos quibus præfuerũt, & Cultum antiquitus eis præſtitum ab Eccleſia, & à priſcis illis

Cam-

Campaniæ fidelibus: Haud tibi latet, Illuſtriſsime Domine, caligo, & ignorantia, qua ſub initio ingreſsus tui ad regimen Paſtorale Ciuitatis, & Diœceſis Caluenſis graſſabatur, nedum Populus verum, & Clerus, è cuius ore Reliqui de Grege ſcientiam requirere habent, circa acta, venerationem, & cultum SS. Patronorum Caſti, & Caſſij, & vix quid nominis eis innoteſcebat, de cętero enim cũ multos hiſcè nominibus Caſti, & Caſſij Martyres inſignitos in Romano legerent Martyrologio, ex cõfuſione, & varietate ipſorum velut Athenienſes Aram colebant ignoto Deo dicatam, Tu verò vix è Policaſtri ſede, quã zelo Eccleſiaſticæ immunitatis, ac cæteris Præſulatus tui innumeris virtutibus decoraſti, ad hanc Caluenſem Eccleſiam ab Innocentio XI. Summo Pon-

Act. Apoſt. c. 17. v. 23.

Pōtifice,qui meritò zelus tui benè perpendit, euocatus, in Paſtoralis regiminis exordio, totum erogaſti ſtudium, vt identitatem Sancti Caſti principalis Patroni, & tutelaris totius Caluenſis Diœceſis inueſtigares, & ea inuenta alter Paulus Aram, Templumque, quæ veluti ignoto Diuo Patrono Cales extabant dicata, ac inſignem eius Sacram Reliquiam à Caluenſibus veneratam, oſtēdiſti eſſe Diui Caſti eiuſdem Caluenſis Eccleſię primi Paſtoris, ipſumq; venerari ſpeciali cultu, & ritu, ſicut antiquitus fiebat, ſynodalibus ſanctionibus decreuiſti, mihique tuo etſi immerito Theologo maiora, pluraque Sanctorum Protectorum acta, & monumenta colligenda demandaſti, eaque explorata, & in vnum collecta, ne ampliùs auderet antiquitas eorum delere memoriam, im-

Act. Apoſt. c.17. v.23.

impreſſioni danda iuſsiſti. Scis enim, quod Typis ſecundum Clementem Alexandrinum medicamētum eſt obliuionis; Laboraui, Illuſtriſſime Domine, in multas, variaſq; Sanctorum hiſtorias, tùm Campaniæ, tùm totius Neapolitani Regni perluſtrando, pleraſq; huius Partenopeæ Ciuitatis, inſignes Bibliothecas peruolui; ſed ſemper Scriptorum, qui de noſtris Sanctis ſcripſerint, induſtriam deſideraui, ac eorum inopiam deploraui; tandem meis humeris imparem Prouinciam tuo nutu ſuſceptam Diuis ipſis adiuuantibus ad optatam, etſi non totalem voluntatem perduxi, cuius argumentum quin potiùs apparatum, deſiderio tuo occurrere quàm citius volens, veluti Arram totius hiſtoriæ, quã vernacula lingua quàmprimum, ſi Deus dederit, in lucem prodiet,

pro.

propono, & Illuſtriſſimę Domina-
tioni tuæ humillimè dedico. Pla-
tonicum ſeruaui pręceptum, nimi-
rum breuitati ſtudens, & nihil ve-
ri ſubterfugiens; ideòq; qualecum-
que ſit hic hiſtorialis apparatus,
dum in lucem prodit non eſt du-
bium, quin tibi prudentiſſimi Cō-
ſilij auctori, velut æternum grati
in te animi monumentum debea-
tur, tuoq; nomini immortali con-
ſecretur, Tibi nimirum, ne dum
loci, & Curæ Paſtoralis, ſed virtu-
tum etiam meritiſſimo Diui Caſti
in Caluenſi Eccleſia ſucceſſori,
Tibi, qui nobilitatem generis tui
præclaribus moribus illuſtras, & à
maioribus, nec iota vnum degene-
ras, Tuique Illuſtriſsimi Prædica-
torum Ordinis claritatem, doctri-
na, eruditione, ac exemplis propa-
garis. Tibi, qui Epiſcopale zelum
glorioſis operibus, tùm in Eccle-
ſia-

ſiaſtica immunitate conſeruanda, tùm in Animarum ſpirituali cura, quale eſſe in Præſulibus debeat, oſtendis. Certus igitur de tua ſingulari humanitate, & conſpicua benignitate; de quibus, maximum habeo experimentum, humilibus quantum poſſum precibus te rogo, vt enarrationem iſtam breui ſtylo, & non perpolito, aut eleganti exornatam, ſed humilem, facilem, ac veritati conſonam, ſub tuæ Illuſtriſsimæ Dominationis nomine defendēdam, ac tuendam ſuſcipias, ne dum pro mei exigui laboris indemnitate, verùm & pro Sanctorum Patronorum gloria, tuæque Eccleſiæ ſplēdore, ſic opto ſic ſpero, ſic tua mihi pollicetur maxima humanitas. Intereà Te diù mihi, Gregiq; Caluenſi Deus ſeruet incolumem, vt maiora, & præclara multa,

quæ in tàm breui Præſulatus tui ſpatio inchoaſti, ad Dei gloriam, & Animarum tibi commiſſarum vtilitatem feliciſſimè abſoluas. Neap. die 18. menſis Martij 1683.

Dominationis tuæ Illuſtriſs.
& Reuerendiſs.

Humillimus, & addictiſſ. Seruus
IOSEPH CERBONE.

AD LECTOREM.

H*Abes, Amice Lector, in hoc opuſcolo de Cultu SS. Martyrum Caſti, & Caſsij Epiſcoporum, perbreuem enarrationem, facili, exilique ſtylo conſcriptam, quam mihi elucubraui, vt veluti argumentum quoddam, & Apparatus deſeruiret ad Hiſtoriam Vitæ, & Paſſionis eorundem SS. Martyrum, quam nupèr iuſſu Illuſtriſsimi, & Reuerendiſſimi Domini mei Epiſcopi Caluenſis deſcribendam ſuſcepi, & Deo dante, quàm citiùs, proùt variæ, multæq; meæ occupationes dabunt in lucem, prodiet. Libeat quæſo Pietati tuæ deuotionem potiùs erga Sanctos, è lectione huiuſcæ opellæ exhaurire, ac vt decet bonum, Piumq; Chriſtianum cordi tuo eam imprimere, quàm Ariſtarci, & Momi ſubire officium; etenim palam in exordio enarrationis iſtius tibi proteſtor, quod inſuffi-*

cientiæ meæ ſplendidi dicendi generis vſum non habet, àc proindè mirum non eſt ſi opella hæc huiuſmodi oſtentatione careat; Cæterum hoc vnũ vellem vt ſcires, quod fuco verborum virtutes ipſæ, & Cultus Sanctorum, vt plurimum oſcurantur potiùs, quàm in luce collocãtur; quinimmò videtur in eleganti ſtylo magis Author ipſe operis commendari, quàm virtus per eum deſcripta; ideòque fas eſſe exiſtimaui in rebus hiſce ſacris elucubrandis, pictores aliquos imitari, qui colorum nitore contempto, naturam ſolummodò emulari, & hiſtoriæ veritatem exprimere meditantur, in hoc itidem mihi benè complacui; ſi tibi non arridet, nihil perdidi, pro te enim, & ad te non ſcripſi, ſed ad Illuſtriſsimum, & Reuerendiſsimum Dominum meum Epiſcopum Caluenſem, qui, certò ſcio, quod pro ſua nimia benignitate, omnia bono, æquoque animo ſuſcipiet. Si forſan arridet, da gloriam Deo; & ſcias me tantùm non

per-

pertimeſcere oblatrantiũ ora, quæ nemini quantumuis ſapienti Scriptori parcere conſuerunt, quod renuam exiguam hanc meam lucubrationem in lucem prodire: etenim de huiuſmodi detractionibus nihil viro prudenti curandum ſemper cenſui, & illud Diui Auguſtini in mentem habeo, qui Garrientium maledicta floccipendens, ſic dixit: Nec trepidus ero ad proferendam ſententiam meam, in qua magis amabo iſpici à rectis, quàm timebo morderi à peruerſis: gratanter enim ſuſcipit oculum columbinum pulcherrima, & modeſtiſſima Charitas, dentem autem caninum, vel euitat cautiſſima humilitas, vel retundit ſolidiſsima veritas; magiſq; optabo à quolibet repræhendi, quàm ſiuè aberrante, ſiuè adulanti laudari: nullus enim repræhenſor formidandus eſt amatori veritatis. Emendabit ergò me Iuſtus in

Lib. 2. de Trinit.

mi-

miſericordia, & arguet me; oleum autem peccatoris non impinguabit caput meum. *De reliquo, ſiuè tibi arrideat, ſiuè non; commenda te Sanctis ipſis, ac pro me illos exora, & Vale.*

Supra-

Supradictum Opuſculum P. Ioſeph Mendoza Congreg. Piorum Operariorum reuideat.

S. MENATTVS VIC. GEN.

Ioſeph Imperialis Soc. Ieſu Theol. Emin.

Poteſt imprimi.

D. Ioſeph Mendoza.

Imprimatur.

S. MENATTVS VIC. GEN.

Ioſeph Imperialis Soc. Ieſu Theol. Eminentiſſ.

Eccellentiſsimo Signore.

FRanceſco Mollo ſtampatore ſupplicando eſpone à V.E. come deſidera ſtampare li ſequenti libri, intitolati, cioè:

De cultu antiquo, & recenti Sanctorum Martyrum Caſti Epiſcopi Caluenſis, & Caſſij Epiſcopi Sinueſſani enarratio, ad Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Dom. Vincentium de Sylua Epiſcopũ Caluenſem. R. D. Ioſephi Cerbone S.T.D. &c.

Vita, e paſſione delli Glorioſi Martiri S. Caſto Veſcouo di Calui, e S. Caſſio Veſcouo di Sinueſſa, deſcritta dal Dott. D. Gioſeppe Cerbone, &c.

Per tanto ſupplica V. E. degnarſi concederli la Regia licenza, e l'hauerà à gratia, vt Deus.

Mag. Doctor Blaſius Altimare videat, & inſcriptis referat.

CARRILLO R. CALA' R. SORIA R.

Pro-

Prouiſum per S.E. Neap. die 10. Febr. 1683.
Maſtellonus.

EXCELLENTISSIME PRINCEPS.

VT mandatis Tuis obtemperarem, maiorì, qua potui vigilantia, legi libellos duos, vnum; De Cultu Antiquo, & Recenti Sanctorum Martyrum Caſti Epiſcopi Caluenſis, & Caſsij Epiſcopi Sinueſſani; Alterum: Vita, e Paſſione delli Glorioſi Martiri S. Caſto Veſcouo di Calui, e S. Caſſio Veſcouo di Sinueſſa, ambos deſcriptos per Reuer. Doctorem D. Ioſeph Cerbone, plenos vtilibus, & Chriſtianis documentis, eruditos, & ab obſcura antiquitate felicitèr euulſos, & nihil Regali Iuriſdictioni aduerſantes, vndè imprimi poſſe, & deberi cenſeo ſi Excellentiæ Tuæ videbitur, cui Neſtoreos annos, & ſummam felicitatem deprecor. Kal. Martij M.DC.LXXXIII.

Excellentiæ Tuæ

Humillimus Seruus
Blaſius Altimarus.

Viſa ſupradicta relatione Imprimatur, & in publicatione ſeruetur Regia Pragmatica.

CARRILLO R. CALA'R. SORIA R.

Prouiſum per S.E. Neap. die 4. Martij 1683.
Maſtellonus.

DE

DE CVLTV ANTIQVO,

ET RECENTI SS. MARTYRVM
CASTI EPISCOPI CALVENSIS,
ET
CASSII EPISCOPI SINVESSANI.

INTER Felicis Campaniç Diœceſes non mediocri cum nomine, ſuum extollit Caput Caluenſis Vrbs, à Vetuſtis Cales nuncupata, milliaria quinque à celebri Vulturno diſiūcta. Quç famoſa quidem priſcis illis temporibus ſe præbuit, cum Romanorum inſignis Colonia

extitit, ſed poſt Chriſti Domini aduentum nobilior illa reddita fuit tùm ob fidem, quàm à Sancto Petro Apoſtolorum Principe accepit, tùm à Sanctis Epiſcopis, ac Martyrio laureatis Caſto, & Caſſio, ibi vt Patroni, Protectoreſq; venerati. Quorum Feſtum magna cum religione, ac præclaritate die vigeſima ſecunda menſis Maij, à Fidelibus non ſolùm de Diœceſi, verum etiam Finitimis celebratur.

Ex æuo in Cathedrali eiuſdem Ciuitatis, Diui Caſti brachium in argenteum vas rectè conſtructum, expolitumque ſeruatur, eademq; ſuæ feſtiuitatis die proceſſionaliter à prædicta noua Cathedrali titulo noſtræ Dominę in Cęlum Aſſumptæ decorata in veterem aſportatur, quæ Sancti Caſti nomine inſignitur, & temporis iniuria iam affecta, in dirupta, & inclita Cales videtur. Qui procedendi modus nobilis, deuotuſq; redditur ex Pręſulis interuentu, non ſolùm à Capitulo, cunctiſque è Clero Diœceſano comitati, verùm etiam à laicorum pijs ſodalitatibus, pulcherrimoque Conterraneorum agmine, timpanis, tubiſq; canentium, Miſſileſq; ignes gaudenti animo emittentium. Inter cęteros autem, qui ex Finitimis ad hunc celebran-

brandum Feſtum concurrunt, præcipui ſunt ex Petræmelariæ Oppido; hi enim ex peculiari officio, & vetuſto vſu, ſeù vt aiunt priuilegio militum ad inſtar agmen ex conterraneis congregant, quibus Dux præeſt, cæteriq; bellici Officiales cum militaribus inſignijs adſtunt, & ad venerandam, cuſtodiendamq; Sancti Patroni Sacram Reliquiam ad Caluenſem Ciuitatem hac die accedunt, & eam dùm proceſſionalitèr ab vna, ad alteram antiquam Cathedralem aſportatur cum letitiæ ſignis comitantur; eamq; ob rem, Sindicus, Electiq; Viri Ciuitatis Cales, ſpecialibus beneuolentiæ ſignis, Petræmelariæ populum ea die afficiunt.

Primicerius autem ex Canonicis, peruento Epiſcopo, Capitulo, & toto Clero in dictum Diui Caſti vetus Domum ijſdem aſſiſtentibus ſolemne dicit Sacrum, necnon Diœceſana Synodus conficitur, & à Clero, Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Antiſtiti obedientia præſtatur, proùt ex æuo vſque adhuc viridis floret obſeruantia.

Quarum ſolemnitatum æmula, proxima Soræ Ciuitas, in Diuorum Caſti, & Caſſij honorem eodem ferè modo, ac circumſtantijs ob-

ſequentem ſuum exprimebat antiquitus animum; In eius enim Arce, vt refert Michael Monachus in Sanctuario Capuano fol. 507., Eccleſia ſita eſt, & in ea Altare cum imaginibus SS. Caſti, & Caſsij Mitra, & Baculo Paſtorali decoratis, & die vigeſima ſecunda menſis Maij, cuiuslibet anni, illuc procedit Clerus, qui à Præfecto Arcis cum letitiæ ſignis acceptus, ibi ſolemnem Miſſam facit, & ob memoriam præſeruatæ Soræ Ciuitatis ab obſidentiũ inimicorũ inſidijs, quibus Sancti viſibiliter obſtiterunt noctis tempore, ſupra propinquum montem apparentes, manibus faces habentes, & in quatuor montis lateribus ingens militum numerum diſtribuentes; qua viſione inimici perterriti, receſſerunt, & Sora Ciuitas ab eorum inſidijs immunis Sanctorum protectione remãſit. Hinc Sorani die 1. Iulij, qua tantùm beneficium à Sanctis obtinuerunt ſolemni itidem, ac publica ſupplicatione eãdem Eccleſiã adiebant, ac SS. Caſtum, & Caſſium vt veros Patriæ Tutelares ſingulari celebritate venerabantur.

In vtraque Diœceſi Caluenſis, ſcilicèt, & Soranæ dies feſtus Sanctorum Caſti, & Caſſij

ſub

ſub ritu duplici vti Patronorum celebrabatur, hac tantùm inter eas intercedente diſſimilitudine, quod in tota Diœceſi Caluenſi die 22. Maij, Feſtum Diui Caſti Martyris, ſuiq; primi Præſulis, ac Patroni principalis tantúmodò celebrabatur cum duplici primæ Claſſis Officio, & Octaua. Infrà verò Octauam Officium Diui Caſſij Sinueſſanæ Ciuitatis Epiſcopi fiebat ſub duplicis maioris ritu, ac vt Patronus minus Principalis habebatur, ſicut in præſentiarum quoque habetur, & itidem eodem ritu de eis iuſſit Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Epiſcopus hodiernus agi officium; adhærens priſcę Kalendarij Caluenſis obſeruantiæ, necnon Rubricis generalibus Romani Breuiarij, quæ ſic ſe habent. [Si occurrat vt Patronus, vel Titulus Eccleſiæ deſcriptus ſit eodem die in Kalendario cum alijs Sanctis, in ea Eccleſia fit tantùm de Patrono, vel Titulari, abſque commemoratione aliorum; quod ſi in dicto Kalendario deſcripti ſunt ſub Officio duplici, vel ſemiduplici transferuntur in primam diem ſimili officio non impeditam, & de eis fiat officium ſemiduplex; niſi tamen ſint de maioribus feſtis, quia tunc de Translato quoque fiet officium du-

plex,

plex,ac ſi propria die celebretur,&c.] quod itidem ſeruatur in Eccleſia Neapolitana reſpectu S. Ianuarij Principalis Patroni, & eius Sociorum; de ipſo enim agitur propria die 19. Septēbris officium primæ claſſis; de Socijs verò quorum feſtum transfertur, agitur officium ſub ritu duplicis minoris, vt habetur in Breuiario, in ipſorum propria die, cum non ſint Patroni; ex eadem autē ratione cū S. Caſsius ſit Patronus minus Principalis Caluenſis Ciuitatis, etſi trāsferatur infrà, vel poſt octauā S. Caſti ei congruit officium ſub ritu dupl. maioris. In Ciuitate verò Soræ Ambo, vt Patroni minus Principales habebantur, & de eis Officium cū Miſſa celebrabatur eadem die 22. Maij ſub ritu duplici maiori, vt teſtatur Illuſtriſsimus, & Reuerendiſsimus Dominus Thomas

hodiernus eiuſdem Ciuitatis Epiſcopus, exaratum videri in libro maiori ſuæ Diœceſis, in vna Epiſtola ad Illuſtriſsimum, & Reuerendiſsimum Dominum meum D. Vincentium de Sylua hodiernum Caluenſem Epiſcopum, cuius originale penès me eſt, in quo libro Soranæ Diœceſes veneranda conſpicitur antiquitas, & in eo nunquam Sanctus Caſtus, à

San-

Sancto Caſsio diſſociatus ſcriptus eſt, & ſi plures de eis fiat mentio.

Quod autem SS.Caſtus, & Caſſius ſint Patroni Ciuitatis, & Diœceſis Caluenſis præter vetuſtam, & antiquam traditionem, habemus de dicto eorum Patrocinio monumenta plura in libris Sanctæ Viſitationis eiuſdem Diœceſis confectæ à B.M.Fabij Maranta Caluenſis Epiſcopi de anno 1583. quæ mihi authenticè tranſcripſit Reuerendus D. Petrus Bouenſius eiuſdem Caluenſis Curiæ Cancellarius, & Sacerdos Terræ Pignatarij, vir eruditione,& pietate conſpicuus, ex cuius reſcriptis non paucas de his, quas ſcribo traditiones excepi: Dicti verò libri ex antiquis Caluenſis Diœceſis memorijs poſt diruptam Ciuitatem,& Archiuium Epiſcopale, & Capitulare diſſipatum, tantummodò ſuperſunt,à quibus lucē hodierna Eccleſiaſtica Economia,tùm Diœceſis prædictæ,tùm Epiſcopalis menſæ, non paucam recipit;de reliquis verò monumentis, quæ nonnulla apud Scriptores citata inuenio, nec quidem nomen extat apud Caluenſes, & Vtinam ex eis ſupereſſet, vel vnum, quia in excitanda noſtrorum Sanctorum memoria, tàm nimio labore non afficeremur. Le-

Legitur ergò in 1.ex libris prędictis f.3.àt.vbi deViſitatione agitur Cathedralis: *Altare maius reperitur conſegratum, & non indigere Altare portatile, &c. Habere Conam ante dictum Altare, quæ licet ſit cum figura Beatiſſimæ Virginis Mariæ in medio, & cum Imaginibus ab vna parte Sancti Ioannis Baptiſtæ, & ab altera parte Sancti Caſti, Patroni dicti Epiſcopatus, & totius eius Diæceſis, tamen titulus ſupradicti Epiſcopatus eſt Aſſumptionis Glorioſiſſimæ, & Beatiſſimæ Virginis Mariæ, &c.*

In eodem libro fol.4. vbi agitur de viſitatione cuiuſdam Cappellæ exiſtentis à parte dextera in ingreſſu ad dictum Epiſcopatum ſcriptum videtur his præciſis verbis: *Dictam Cappellam habuiſſe paramenta particularia pro Miſſis in ea celebrandis ſed de conſenſu quond. Reuerendiſſimi Domini Ioannis Antonij Galli tunc de anno . . . . Epiſcopi Caluenſis fuiſſe vendita, & pretium ex eis peruentum fuiſſe impenſum pro complemento impenſæ factæ in confectione Brachij argentei exiſtentis in dicto Epiſcopatu, vbi eſt incluſum Brachium Sancti Caſti Patroni dicti Epiſcopatus, &c.*

Item fol.5.dicti libri legitur nimirum: *In*

Arcis dictæ Sacriſtiæ fuit repertum conſeruari Reliquiam Brachij glorioſi Martyris Sancti Caſti Epiſcopi, & Patroni dictæ Cathedralis, & totius Diœceſis,cuius feſtiuitatem dixerunt celebrari vigeſimaſecunda menſis Maij cuiuslibet anni, cum magna pompa veneratione,& concurſu populorum vicinorum, &c. Et poſt pauca habetur, quod Epiſcopus viſitator præcipit his verbis nimirum: *Fieri quoque mandamus intus dictam Sacriſtiam Altare ligneũ benè accomodatum, & Reliquiarium etiam ligneum foris pictum cum imaginibus ab vna parte Sancti Caſti, & ab altera S. Caſſij Patronorum dictæ Cathedralis Eccleſiæ, & Diœceſis, &c.*

Hæc, & alia monumenta habentur in libro prædicto, & in alijs confectis à ſequentibus Epiſcopis Caluenſibus, & in ſexcentis propè publicis ſcripturis authenticis rogatis à legitimis Notarijs in dicta Diœceſi,in quibus, Sancti Caſtus, & Caſſius, vt Patroni Caluenſes memorantur, quæ conſulto amiſimus, vt breuitati ſtuderemus: Iſta ergò pauca, quæ adduximus ad intentum pro nunc ſufficiant?

Inſuper non leue argumentum de Patroci-

nio noſtri Sancti Caſti erga Caluenſes, & de eorumdem erga Diuum Patronum deuotione præſefert conſpicuum Templum, quod vetuſtate propè collapſum nomine Sancti Caſti inſignitum, in dirupta Cales videtur; vbi antiqua erat Epiſcoporum Caluenſium ſedes, quæ adhùc antiquitate venuſta conſpicitur eiuſdem Diui Caſti Epiſcopi, & Martyris imagine, & titulo decorata; veluti etiam in eiuſdem ianua principaliori itidem Sancti Præſulis, & Patroni vetuſta figura Pōtificalibus induta veneratur.

Quæ omnia, Patrocinium Sanctorum Caſti, & Caſsij, erga Ciuitatem, & Diœceſim Caluenſem antiquum, & vetuſtum fuiſſe, clarè indicant, ità nimirum vt de hac re dubitare nefas ſit.

Ex Coſtanti autem firma, & antiquiſsima traditione ad nos peruenit, quod Diuus Caſtus priſcæ Cales extitit primus Præſuli. Sinueſſæ verò Diuus Caſſius. Ambo poſt innumera tormentorum genera fortitèr propter Chriſtum perpeſſa, tùm in Aquabibenſi Ciuitate, tùm Sinueſſæ, vbi vitam conſumarunt, Martyrij glorioſam laureolam conſequuti fuere; Nec dubitare quis queat, noſtros Sanctos

Epi-

Epiſcopos fuiſſe, nam prętcr allata monumenta, ne dum ſcripturarum, ſed etiam eorum vetuſtiſſimarum imaginum more Pontificale indutarum, teſtatur clariſsimè Iulius Cęſar Capacius *in Neapolitana hiſtoria lib. 2. cap.* 18. *fol.*605.*vbi de Caieta loquitur*. Ipſos Epiſcopos fuiſſe, & adducit Venerabilis Gregorij Terracinenſis Epiſcopi teſtimonium, qui antiquiſsimus ſcriptor fuit, vt habet Petrus Diaconus Monacus, & Bibliothecarius Sacri Caſſinenſis Archiſterij *in lib. de viris Illuſtribus, Caſſinenſibus cap.* 32. *fol. mihi* 79. qui poſt aliqua, ſic habet de dicto Gregorio: *Scripſit Paſſionem Sanctorum Caſti, & Caſsij*, & poſt alia ſubiunxit, *Cantus Sanctorum Caſti, & Caſſij, & Hymnus eorum*. Ex dicto igitur Gregorio reſcribit Capacius hæc verba de noſtris Sãctis: *Hi ſi quidem ad Epiſcopatus honorem euecti, incedentes per Ciuitatem, hominem dæmonibus obſeſſum orationibus liberarunt, (qui mox baptizatus in Chriſtum, cum plurimis credidit) Ad Imperatoris Præſidem, qui in Aquabibenſi Ciuitate cõmorabatur delati ſunt, ibi in ignem miſſi. At Præſes cæcus factus eſt, ductuſque ad Apollinis ſtatuam, lumen fruſtrà depræca-*

 batur,

batur, quod illicò Sanctorum intercessione accepit, qui tamen vt parem gratiam referret, fuſtibus eos afflixit. Sinueſſam deinde miſſi: lapides, plumbum, & varia tormenta ſuſtulere. Apollinis templum corruens in quod ipſi introducti fuerant, Præſidem, multoſq; necauit, Sanctis tantùm ſuperſtitibus, qui tandem ab Idolatris gladio occiſi ſunt, & à Chriſtianis ſepulti Kalendis Iulij. Idemq; patet ex lectionibus, quæ in officio eorum in Capuana Eccleſia antiquitus recitabantur, vt refert Michael Monachus in ſuo Sanctuario Capuano fol. 505. his verbis, quæ in tertia lectione continentur. *Poſtquam Beatiſſimi Martyres Caſtus, & Caſſius ad honorem Epiſcopatus ſunt nobiliter ſublimati, totis viribus in Dei operæ perſeuerantes, ſicut luminaria in Cœlo, ità fulgebant in mundo, vt etiam dæmonibus imperarent, & omnes egritudines curarent, & ſalutem animabus, Corporibuſque præberent, &c.*

In quodam verò Kalendario Caluenſi ad inſtar Martyrologij, quod Breuiario antiquiſſimo Longobardis literis exarato, præponitur, & in Archiuio Canonicorum Caluenſium ſeruatur, ſic legitur.

Die

Die 22. Maij, Feſtiuitas glorioſa Sanctorum Martyrum Caſti Epiſcopi Ciuitatis noſtræ Caluenſis, & Caſſij Epiſcopi Sinueſſani, qui ſub Nerone Imperatore, ac Meſſalino Campaniæ Præfecto paſsi ſunt. Primum in Aquabibenſi Ciuitate in ignem coniecti, deindè Sinueſſæ extra portum lapidati, poſtmodum Plumbum, & varia tormenta ſubſtulere, & demum gladio percuſsi vitam Domine conſecrarunt.

Huius exẽplar quoq; accepimus ex Bibliotheca Eminentiſſimi, Reu. Dom. Card. Paulutij Alterij.

In eodem Codice titulo de rubricis, legitur nimirùm literis rubeis ſcriptum Gothico ſimiliter charactere.

Die 22. Maij celebratur feſtiuitas Sancti Caſti Epiſcopi noſtri ſub ritu maiori, cum duodecim lectionibus.

Die 23. fit officium Sancti Caſsij Epiſcopi Sinueſſani, & ſocij in martyrio cum noſtro Sãcto Epiſcopo Caſto ſub ritu minori.

In eodem Codice titulo lectionarium, habentur hæc verba:

In Feſto Sancti Caſti Martyris Epiſcopi Caluenſis Patroni noſtri dicuutur lectiones duodecim. Prima *Lectio: Hodierna dię ſolemnitatem, &c. Secunda: Non enim tantum, &c. Tertia: Poſtquam Beatiſsimi Martyres Caſtus,*

ſtus, & Caſsius ad honorem Epiſcopatus ſunt nobiliter ſublimati, &c. Quarta: Videntes autem, &c. Quinta: Tunc Imperator, &c. Sexta: Cum autem, &c. Septima: Ad hæc verba, &c. Octaua: Præſes *verò, &c. Nona: Venientes autem, &c. Decima: Et poſtquam, &c. Vndecima: Cum hæc dixiſſent, &c. Duodecima: Dũ autem introiſſent, &c. vt in Breuiario noſtræ Eccleſiæ Caluenſis.*

Inſuper ad vſque noſtra tempora Sanctus Caſtus indubitanter habetur primus Epiſcopus Caluenſis, & firmiter à Diœceſanis creditur, & vt talis in vno Edictorum Synodalium de anno 1586. ſcribitur, & nuncupatur ab Illuſtriſsimo, & Reuerendiſſimo Domino Fabio Maranta Caluenſi Antiſtite viro fama noto, tùm ob eius celebratam doctrinam, & eruditionem ſacrarum hiſtoriarum, tùm ob morigeratam vitam, & animarum ſalutis zelum, qui ſemper cum laude à Caluenſibus memoratur. In libro enim Sanctæ Viſitationis ſuæ Ciuitatis, & Diœceſis exiſtenti in Archiuio Caluenſis Curiæ in fol. 146. hæc verba leguntur, ex vernacula in latinam linguam per me conuerſa. *Nos Fabius Maranta Dei gratia, San-*

ctæq;

ctæque Sedis Apoſtolicæ, Caluenſis Epiſcopus, &c. Cum teneantur tàm ex iurium diſpoſitione,quàm ex tempore immemorabili Archipræsbyteri,&c. Curati,Rectores,Cappellani, aliæq; Eccleſiaſticæ perſonæ Diœceſis coram nobis ſe præſentari , ac proceſsionaliter die vigeſimaſecunda Maij Diui Caſti eiuſdem Ciuitatis Epiſcopi , ac Protectoris Reliquiam comitari , &c. Qua de re, &c.

In Ara tandem principaliori Cathedralis Caluenſis in Icona maiori, noſtræ Dominæ in Cœlum Aſſumptæ, Imago eſt,à dextris cuius, illa Diui Ioannis Baptiſtæ , & à ſiniſtris noſtri Sancti Caſti Epiſcopi Pontificalibus græco more induti , & ſub illa ſequens Diſticon legitur :

Nate Patris ſummi,deiectos erige Cales,
Virgo faue,Baptiſte faue,tuq;optime Caſte.
Capuæ 22. Maij 1416.

Quæ omnia accepimus ex authenticis monumentis ſupramemorati Sacerdotis Reuer. D.Petri Bouenſis Notarij Apoſtolici , & Curiæ Epiſcopalis Caluenſis Cancellarij , cuius induſtriæ me iterum ſcribo non parum debere,ex eius enim tùm priuatis,tùm publicis eru-

di-

ditionibus,elucubrationes meę in hoc opuſculo haud paucæ congeſtæ ſunt.

Quæ ſi benè perpendatur nō dubitabit quilibet eruditus aſſerere cum Caluenſibus S.Caſtum fuiſſe eorum primum Epiſcopum, & Paſtorem à Diuo Petro Apoſtolorum Principe eis datum, dum ex Antiochia per Campaniam tranſiens, Romam petijt; in quo itinere vt habetur ex monumentis plurium Scriptorum, cæteris quoque Campaniæ Ciuitatibus illo tēpore famoſis, Paſtores, & Epiſcopos poſuit, nimirum Neapoli S.Aſprenum,Capuæ S.Priſcum,vnum ex 72.diſcipulis Domini. Puteolis S.Patrobam,&c. Cū ergò Cales Ciuitas tūc temporis erat Populo numeroſa, ità nimirum vt viginti duo millia familias contineret, ac vt Romanorum Colonia famoſa,non mihi facilè perſuaderem, quod Princeps Apoſtolorum eā non viſitauerit, & Fidei erudimentis minimè erudierit, ac de Paſtore non curauerit prouidere; Tantò magis,quod alijs Ciuitatibus minus famoſis euangelizauit, & Fidei Chriſtianę lumen dedit, nec Cales Ciuitas, multum ab Appia Via, qua iter Apoſtolus tendebat, diſtans erat.

Quod

Quod ſi dicat quis. Etſi SS. Caſtus, & Caſſius, pro certo haberi poſſit, quod Epiſcopi fuiſſent, dum hoc ab Hiſtoriographis ſcribitur; non tamen dicere liquet, quod S. Caſtus præfuit Caluenſi Eccleſię, & S. Caſſius Sinueſſanæ: etenim licet eſſe potuerit; quod de facto fuerit, penitùs non legitur, nec prudenter arbitraretur rem tàm memorabilem, è Calamo tot Campaniæ Scriptorum lapſam eſſe.

Sed pace ſua, quiſquis eſt, hæc vocitans, dicat mihi quæſo, valet ne hoc argumentum? De cura paſtorali S. Caſti, in Caluenſi Eccleſia, deſideratur Scriptorum teſtimonium, ergò S. Caſtus Cales Epiſcopus non fuit, ſi hæc conſequentia fas non eſt deducere ex tali antecedenti, nec licebit prorſus aſſerere, quod S. Caſtus Caluenſis Epiſcopus non extitit; Verum ſi in dubium id reuocare voluerit, adducam præter citata teſtimonia manuſcripta authentica omni fide digna, traditiones antiquas, & vulgatas, & ab Epiſcopis Caluenſibus per plura ſæcula approbatas, & continenti iam ſerie tot Illuſtrium Virorum, qui Caluenſem Eccleſiam rexerunt diuulgatas publicis edictis, & ſynodalibus conſtitutionibus. Quique ſi de Epiſco-

pali cura S. Caſti in eorum Caluenſi Eccleſia dubitaſſent, certò talem errorem in hac re minimè admiſiſſent, & in monumentis Eccleſiaſticis publicis, non permiſiſſent ſcribi per eorum Notarios, & Cancellarios, immò ab ore Populorum omni conatu eliminare ſtuduiſſent. Cum ergò tàm coſtans, & firma traditio ad nos per tot ſæcula trāſmiſſa, viridis floreat; nec in dubium reuocare vllo tempore, quis vnquam auſus eſt; dicendum erit, quod abſque temeritatis nota, non audebit Neotericus illam perturbare. Sufficiat igitur ad firmandum cor ſincerum, ne heſitare ampliùs de cætero valeat circa curam Paſtoralem S. Caſti in Caluenſi Eccleſia, vel hoc vnum inter alia, quę adduximus authentica teſtimonia, nimirum illud exemplatum ex prææallato Codice Gothicis literis exarato, qui Caluenſe inſcribitur Kalendarium.

Nec mirum ſi Scriptorum induſtria, & teſtimonium typis impreſſum de hac re non exſtet; nam Cales vt Hiſtoriarum eruditi ſciunt, pluries paſſa eſt deſtructiones, & exitium; ità vt non ſemel ſed bis, & ter à fundamentis euerſa legatur, apud Campanię Hiſtoricos; quamobrem

brem nedum viris illuſtrioribus Patritijs, & eruditis orbata fuit, verum etiam publicis monumentis, tùm marmore, tùm paginis exaratis. Vndè cum ex antiqua ſua nobilitate, ac proſperitate propter præmiſſas euerſiones iam declinauerit; humiliter ne dum temporibus noſtris, verũ quoque poſt pauca ſæcula Chriſtianę Fidei, actum eſt de ea. Ità nimirum vt deficientibus Ciuibus naturalibus, qui Patriæ priſcam gloriam ad poſteros reſcriberẽt Exteri Scriptores dedignati fuerint de ea, vel exiguũ ſermonem habere, cum in cæteras Campaniæ actuali gloria, & fama notas Ciuitates deſcribendas calamum ſuperbè implicauerint.

Inſuper velim quis dicat, monumenta, quæ requirit, vel exarata antiquo calamo expoſcit, vel typis impreſſa, vel marmore commendata. Si calamo ſcripta, eccè authenticè ei ſuperius dedi ex officio, & Kalendario Caluenſi antiquiſsimis Gothicis literis exarata, & continuata traditione, publiciſque tùm Eccleſiaſticis, tùm alijs publicis ſcripturis idem aſſerẽtibus confirmata. Quæ quidem antiquiſſimo caractere de hac monumẽta, per plura, & abſq; numero coram prætuliſſem; niſi populus tem-

pore prçteritarum reuolutionum plebis Neap. Regni de anno 1647. malè affectus Illuſtriſſimo, & Reuerendiſsimo Domino b.m. Ianuario Philamarino tunc Caluenſi Epiſcopo, qui partes Regis noſtri Hiſpani ſemper inuicti peculiari affectu proſequebatur, iniuſta rabiæ impulſus populari impetu eius Epiſcopale palatium obſidens, inuaſit, & inter cætera bona, quæ occupauit; igne non comburiſſet Arcas duas diuerſorum librorum antiquorum,& variarum ſcripturarum vetuſtiſsimi characteris continentium, priſcas Caluenſis Eccleſiæ memorias, quas ex reliquijs nouiſsimè diſperſionis, & euerſionis Caluenſis Vrbis antiquitatis Amici collegerant. Si verò typis impreſſa deſiderat, in mentem iterum ei reduco, quod vltimum Cales exitium præceſſit tempus,quo typis inuenta fuit, nam ingenioſa,perutilis,ac toto Orbi neceſsaria ars impreſſoria, vt refert Polidorus Virgilius *in libro de rerum inuentoribus* in anno 1451.per Ioãnem Guthimerg Germanum in Herlem Ciuitate Olandię primum in lucem prodijt; deindè anno 1458. in Italiam introducta fuit per duos fratres ſimiliter germanos,quorum vnus Romæ,alter Vene-

netijs incolatum poſuit, & vt ſcribit Ioannes Antonius Summonte *Hiſtor.Neapolitan.tom.* 3.*fol.*589. Primi libri Romæ impreſſi fuerunt Tractatus de Ciuitate Dei, Diui Auguſtini, & Diuinę Inſtitutiones Lactantis Firmiani.Hinc cum Caluenſes tunc temporis varijs fortunæ procellis quaſſati extarent, & ſucceſſiuè vſque ad noſtra tempora minimè Caput extollere è Cœlo eis datum eſt; proprijs infortunijs oppleti, potiùs præſentes neceſſitates præ oculis habuerunt, quam priſcam eorum gloriam, & famam! Poſteris reſcribere, & typis commendare cogitarunt; exteri verò cum ad eos pertinere res Caluenſes non putauerint,vel propriç Patriæ,vel aliarum Ciuitatum actuali ſplendore fulgentium lubenter ſcripſerunt vt aliorum nota, & præſenti gloria ſui labores magis relucerent. Si autem monumenta marmoribus commendata expoſcit,hęc in durupta,& quaſſate Cales ei remitto perquirenda; ſub lapidum enim aceruo,quem nunc non ſine lachrymis ſe præfert quondã inclyta Caluenſis vrbs per plura de his monumentis inueniet. Reſtat igitur omninò dicendum,quod abſque temeritatis nota dici nequit, quod S.Caſtus non fuerit Cales Epiſcopus.

Hinc

Hinc ponendus eſt in Catalogo Epiſcoporum Caluenſium primo loco Sanctus Caſtus, vt primus Cales Ciuitatis Epiſcopus; ſicut etiã putò fore reſtituendos Caluenſi Eccleſię multos alios Præſules, quos Ferdinandus Vghellius in ſua erudita Italia Sacra poſuit in Catalogo Epiſcoporum Calinulæ; ex ſimilitudine forſan ductus, quam habet Calenſis Vrbs, quæ eſt noſtra Cales, cum Calinenſi Ciuitate, quæ eſt Calinula, ſeù vt vulgo dicitur Carinula; quem inuoluntarium lapſum, apertè oſtendam in vita noſtrorum Sanctorum, quæ fauente Domino in lucem, quàm citiùs dabitur. Inſuper etiam elumbem, & deficientem exiſtimo seriem Epiſcoporum Caluenſium ab Vghello adductam, etenim in Archiuio Curiæ Epiſcopalis Cales multos alios inuenimus Epiſcopos, quorum memoriam Vghellius non excitauit in ſuo Catalogo, & quidem manifeſtè apparet ex publicis monumentis ipſos fuiſſe Caluenſes Epiſcopos.

Vt autem noſtri Sancti Caſti notitia, & idẽtitas clara, & abſque vlla heſitatione ad Lectores perueniat, operę prętium duxi eſſe declarandum. Quot Sancti Martyres hoc nomine, Ca-

Caſtus, inſigniti in Eccleſia Dei venerantur, ne deinceps quis anceps eſſe poſſit de illius identitate. Sciendum igitur eſt, multos fuiſſe Sanctos Caſti nomine nuncupatos, & de eis quatuor meminit Romanum Martyrologium, duo verò Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum, quorum nomina in Romano Martyrologio non extant. Et quidem longè diuerſus eſt noſter Sanctus Caſtus Caluenſis ab eo, quem Romanum Martyrologium commemorat, ſub die 22. Maij, in Africa cum Sancto Emilio paſſum; de quibus agunt etiam Vſuardus Ado, & alij in die prædicta, Beda verò pridiè huius diei: & de his ſcribit quoque Sanctus Ciprianus *in libro de lapſis*, dicens, quod *Per ignem Paſſionis Martyrium conſumarunt, & quod in prima congreſſione deuictos, deindè Dominus victores in ſecundo prælio reddidit, vt fortiores ignibus fierent, qui ignibus anteceſſiſſent*. Ab altero itidem diuerſus eſt noſter Caluenſis Caſtus, ſimiliter Epiſcopo, quem ſub die prima Iulij, Sinueſſę cum Sancto Secundino martyrio coronatum, ſcribit Baronius in Romano Martyrologio. Diuerſus quoque eſt noſter Sãctus Præſul Caſtus, à tertio, quem in loco incerto

certo, ibidem regimus ſub die 4. Septembris pro Chriſto proprio ſanguine purpuratum cúm Sanctis Magno, & Maximo; & de eis agit Vſuardus, Baronius, & alij; A quarto ſimiliter differt, qui Capuæ cum Sanctis Marcello, Emilio, & Saturnino ſub die ſexta Octobris pro Fide Catholica glorioſè occubuit; de quibus præter Romanum Martyrologium ſcribunt etiam Beda, Vſuardus, Ado, Petrus item in *Catalogo libro* 11. & alij: licet Cardinalis Baronius *in annotationibus ad Romanum Martyrologium in prædicta die 6. Octobris lit. B.* putet Sanctos Caſtum, & Emilium, de quibus ac die agitur eſſe eoſdem, quorum natalis dies commemoratur ſub vigeſima ſecunda Maij; vndè ſic habet: *Quod autem ad Caſtum, & Emilium ſpectat; cum hæc nomina noſcantur eſſe Africanorum Martyrum, quorum natalis dies agitur vigeſima ſecunda Maij; in eam facilè inducimur opinionem vt exiſtimemus hos eſſe eoſdem cum illis; ſed Capuæ etiam celebrari eorum celebritatem, quod Africani Epiſcopi tēpore perſecutionis, Vvandalicæ, ex Africa pulſi, ad Campana littora appellentes, quas ſecum tuliſſent Reliquias SS. Martyrum, ibidem collocaſſent.*

caſſent. Sed quicquid ſit de identitate iſtorum Martyrum, certum eſt differre noſtrum Sanctum Patronum ab his duobus, quos Romanum Martyrologium commemorat hiſce diebus vigeſima ſecunda Maij, & ſexta Octobris; nam in Capuana Eccleſia die vigeſima ſecunda Maij agebatur officium de SS. Caſto, & Caſſio Epiſcopis, & Martyribus; nec quidem commemoratio fiebat de SS. Caſto, & Emilio Africanis,qui Martyres tantùm deſcribuntur, non autem Epiſcopi, & inſuper die ſexta Octobris rurſus natalis dies agebatur de alijs quatuor Capuanis Martyribus; quippè qui diuerſi à noſtris Sanctis erant:nam ſi ijdem erant, cur duobus vicibus in anno agere officium de eorum die natalitio? Videndus ergò eſt circa hæc, Michael Monachus in Capuano Sanctuario, & præcipuè obſeruanda ſunt plura antiquiſſima Kalendaria, quæ ipſe adducit, & erant in vſu in præcipuis Capuanis Eccleſijs, immò in tota Campania, etenim Capua priſcis illis temporibus, ſuaque Eccleſia norma, erat cæterarum Campaniæ Eccleſiarum, vtpotè antiquiſſima Metropolis, à cuius ritu, & rubricis cęteræ ſuffraganeæ Eccleſiæ totius Pro-

uinciæ exemplum accipiebant: Archiepiſcopi enim ampliorem facultatem, quam nunc habebant, & Bullas quoque promotionis, & electionis ad Epiſcopatum ſuffraganeum electis, & promotis expediebant, & nedum ritum, & rubricas in officio obſeruandas ſanciebant, ſed etiam terminos Iuriſdictionis eis apponebant, vt patet in multis Bullis, & Conſtitutionibus adductis à dicto Michaeli Monaco in ſuo Sanctuario. Demum diſtinctus eſt, Sanctus Caluenſis Epiſcopus à quinto, cuius memoria, vt refert Philippus Ferrarius in Catalogo Sãctorum Italiæ, recolitur Beneuenti ſub die ſeptima Aprilis. Diuerſus inquam eſt noſter Sanctus Patronus à præmemoratis quinque Martyribus, nam iſte vt indubitanter prætulimus in Aquabibenſi primum, deindè in Sinueſſana Ciuitate, quæ nunc Caſtrum Montis Dragonis dicitur Martyrium cõſumauit cum Sancto Caſſio Epiſcopo Sinueſſano, vt apertè legitur in eorum officio, lectione tertia in fine his verbis: *Nam etſi vniuerſi Sancti vbique ſunt, & in omnibus poſſunt, ſpecialiter tamen Caſtus, et Caſſius pro nobis interueniunt, qui in noſtris partibus ſupplicia pro Chriſti nomine pertuliſſe*

pro-

probatur. Illi verò in præcitatis locis paſſi ſunt, & prorſus in eorum actis de Aquabibenſi Ciuitate Scriptores ſilent, vbi noſtri Sancti ſpectacula facti ſunt Deo, & hominibus. Noſter Sanctus Protector fuit Epiſcopali dignitate decoratus, & Cales vetuſtiſſimę Ciuitatis Pręſul; illorum verò pręter Caſtum, cum Secundino paſſum, quem Secundinum Sueſſani Aranci ſuum Epiſcopum vocitant, nec alterum pręfertur fuiſſe alicuius Eccleſię Præſulem.

Nec dicere liquet noſtrum Sanctum Patronum fuiſſe confuſum, vnum, idemque eſſe cum Sancto Caſto, qui Sinueſſæ itidem paſſus fuit cum Sancto Secundino; etenim iſte gloriosè pro Chriſto occubit Kalendis Iulij; noſter verò Caſtus ſub die vigeſimaſecunda Maij martyrium cõſumauit, ille paſſus eſt ſub Diocletiani, & Maximiani imperio circa annũ 302. Caſtus verò Caluenſis ſub Nerone Imperatore, ſanguinem ſuum pro fide fudit, & per conſequens multis annis Caſtum, & Secundinum præceſſit. Ille ſocium in Martyrio habuit Secundinũ; noſtro autem Caſto conſociatus fuit Caſſius: Patet ergò ex diſcrepantia loci, ex differentia temporis, ex diuerſitate ſocij, & ex varia eorũ-

dem Feſtorum celebritate, quod alter eſt, diuerſuſq; Sanctus Caſtus Caluenſis Epiſcopus, ab eo qui cum Sancto Secundino Sinueſſæ paſſus eſt. Neque dicant Sueſſani Arunci, quorum Ciuitas nunc exiſtit conſpicua, quidem ſub priſco nomine Sueſſæ Auruncæ, ſeù Pometiæ, & ſub dominio Magni Ducis de nobili familia Cordubæ; Noſtrum Sanctum Caſtum ſiuè diuerſum, ſiuè idem cum Caſto Secundini ſocio fuiſſe ſuum Conciuem, & Sanctum Secundinũ, vel alterum ipſorum ſuum Epiſcopum, ex ſola ſimilitudine nominis ducti, quam habet Sinueſſa, cum Sueſſana Ciuitate, ideòque noſtros Sanctos Protectores paſſos in eorum Vrbe, & ex ea quoque ratione, quod Sueſſæ parua videatur Eccleſia Sancto Caſto dicata, & memoria Sancti Secundini in eorum Eccleſijs vigeat. Non inquam hoc rationabiliter dicunt, ex his leuiſſimis coniecturis, nam eruditionem Antiquarum rerum hac de re indicant non habere ingenij illis Sueſſani, ſemper eleuati, & eruditiſſimi, qui hoc autumant; nam alia eſt Ciuitas Sueſſana ab Vrbe Sinueſſana. Aquæbibenſis enim, & Sinueſſanę Ciuitates, de quibus fit mẽtio in paſſione noſtrorum Sanctorum in Cã-

pania

pania antiquiſſimis temporibus famoſę erant, quarum Reliquiæ nunc extant nimirum,ex Sinueſsæ Caſtrum Mõtis Dragonis; ex Aquabinenſi verò oppidum, Acquauiua, nuncupatum propè Fornellum, & Venafrum, vt videre eſt penès Philippum Ferrarium *Lexicon Geographic.fol.*48.*& lit.A.& lit.S.*& de Aquabibenſi Ciuitate,ità etiam ſentit Michael Monachus *in præcitato Capuano Sanctuario fol.* 507. *in annotationibus lit.B.* Quod autem in eorum Ciuitate reperiatur Eccleſia Sancti Caſti nomine nuncupata, & Sancti Secundini memoria vigeat, hoc nimis leue argumentum eſt ad probandum, quod ſupponunt, cum alijs Ciuitatibus, & locis Campaniæ, Eccleſiæ eiſdem Sanctis videantur dicatæ, & deuotio erga Sanctũ Caſtum ſiuè vnum,ſiuè alterum,& Sanctos Secundinum, & Caſſium vigeat,neque per hoc ab eorum Populis venerantur,vt ſui Conciues, vel Præſules. Non nego tamen, quod alius Sãctus Secundini nomine appellatus, potuiſset eſse Sueſsæ Epiſcopus, & ex parte credo, & fauet etiam Cardinalis Baronius in Romano Martyrologio ſub die prima Septembris, vbi meminit Sanctum Priſcum Epiſcopum, qui

vnus

vnus fuit ex illis Sacerdotibus, qui in perſecutione Vvandalorum, ob Fidem Catholicam variè afflicti, & vetuſtæ naui impoſiti, ex Africa ad Campaniæ littora peruenerunt, & Chriſtianam diſciplinam in ijs locis diſperſi, diuerſiſque Eccleſijs Præfecti mirificè propagarunt. Fuerunt autem ſocij huius S. Epiſcopi Priſci, qui Prçſules extiterunt variarum Eccleſiarum Campaniæ, nimirum, Caſtrenſis, Tammarus, Roſius, Heraclius, Secundinus, Adiutor, Marcus, Auguſtus, Elpidius, Canion, & Vindonius; potuit ergò iſte Sanctus Secundinus inter hoſce Diuos Præſules Campaniæ, à Baronio numeratus, eſse Epiſcopus Sueſsæ, quæ Ciuitas eſt in Campania poſita, non autem Secundinus illæ, qui cum Sancto Caſto Sinueſsæ paſsus eſt Kalend. Iulij.

Sed tot, tantiſque congruentijs ex parte relictis, veniamus ad propria; Vita ipſa, & geſta glorioſa, atque pretioſa mors noſtrorum Sanctorum Præſulum, eos diuerſos facit à cçteris Sanctis eiſdẽ nominibus nũcupatis, & luce meridiana clarior, legentibus patebit ratio, cur ipſi diuerſi ſint, atque alij, ab alijs quorum vita, geſta, & mors non itidem ſe habent, immò ſi legatur

gatur

gatur eorum hiſtoria, videbitur quantum, & qualiter differat ab hiſtoria Paſſionis Caſti, & Caſſij Caluenſium Protectorum; remitto igitur Lectores ad Scriptores vitæ cęterorum, de noſtris autem Sanctis hic breuiter ſubſcribo Compendium eorum geſtorum, quæ ad verbũ deprompſi ex lectionibus officij, quæ recitabãtur in Capuana Eccleſia in die feſtiuo eorum natalitio vigeſima ſecunda menſis Maij, & relatæ à Michaele Monaco *lib. citat. fol.* 504. quę ſic ſe habent.

Hodierna die ſolemnitatem Beatorum Martyrum, fratres chariſſimi, Caſti, & Caſſij celebrantes, debemus potiùs imitari, quos colimus. Hi ſunt namque viri triumphatores, qui terrena cordis deſideria reſpuentes, ad æterna præmia peruenire meruere gaudentes. Sufficiant ergò nobis ad profectum noſtræ ſalutis, exempla Sanctorum Caſti, & Caſſi, qui propter adipiſcendum Cæleſte Regnum omnibus ſe Dominicis mandatis ſpontè ſubdiderunt, & ità cunctis ſe legibus deuinxerunt Redemptoris, vt propter Almificam vitam, quam antea vixerant ad martyrij gloriam peruenire meruerint. Non enim tantùm in illo tempore perfecerunt Præce-

ptum

ptumDominicum, quo pertulerunt Confeſſionis ſupplicium, ſed optimum illis viſum eſt ſecundum Chriſti Euangelium viuere, vt Chriſti Paſſionibus potirentur. Valdè quippè eſt congruum, vt initia bona fuiſſent, quorum finis eſt optimus conſequutus. Caſtus namque à Caſtitate nomen accepit, verè etiam Caſtus, quia caſtitatem dilexit, & pudicitiam amauit. Caſſius verò qui odoriferum continet nomen, benè coniunctus eſt Caſtitati, Caſſia enim nomen eſt odoriferum; & ſicut Caſſiæ radix profigua eſt medicaminibus corporum, ex qua Caſſius eſt vocatus; Ità odoriferum nomen cum Caſtitate coniunctum proficiunt languoribus animarum. Poſtquam igitur Beatiſſimi Martyres Caſtus, & Caſſius ad honorem Epiſcopatus ſunt nobiliter ſublimati totis viribus in Dei opere perſeuerantes, ſicut luminaria in Cælo, ità fulgebãt in Mundo, vt etiam dæmonibus imperarent, & ſalutem animabus, corporibuſque præberent. Videntes autem Pontifices Templorum, vel Idolorum, quod multi Populi crederent per eos in Dominum, fecerunt ſuggeſtionem Imperatori (Neroni ſcilicèt) de Sanctis viris Caſto, & Caſſio continentem hæc verba: Pijſſimo Imperatori

ratori Pontifices Idolorum ſalutem. Si citiùs verba, vel veſtra poteſtas non ſubuenit Ciuitatibus Campaniæ, omnes Dij noſtri ad nihilum redacti ſunt à doctrina impoſtorum Caſti, & Caſsij, qui ſub nomine Religionis Deos noſtros derident, & neſcimus quàm Sectam volunt introducere de nomine Ieſu, quem Iudæi crucifixerunt. Tunc Imperator hæc audiens, exurgens de Tribunali ſubſellio, miſit quendam crudeliſsimum Præſidem Campaniæ Ciuitatibus (qui ſcilicèt Meſſalinus nuncupabatur) hic veniens in Aquauiuenſem Ciuitatem, (vbi ſcilicèt Sancti Præſules vt ad Dei gloriam, & ſuorum Populorum ſalutem ſe ab eorum inſidijs præſeruarent, clam aufugerant, & ſe abdiderant) cæpit quærere Beatiſſimos Dei famulos Caſtum, & Caſsium. Cum autem præſentati ſunt Sanctiſsimi Caſtus, & Caſsius ante conſpectum crudeliſsimi Præſidis intuẽs eos toruo aſpectu Præſes dixit ad eos. Cuius vos iactatis eſſe poteſtatis, vt contra Deos noſtros tàm perfidè peragiſtis. Per virtutem Deorum niſi conſenſeritis, et pijſsimis Deis noſtris debita exibeatis obſequia diuerſis pænis, & cruciatibus vos vitam finire faciam. Ad hæc verba reſpondentes dixerunt

(Sancti nimirum Epiſcopi) Tormenta tua in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti non timemus, ſed valdè ea deſpicimus, Deos autem tuos nec colimus, nec adoramus.

Hæc quę ſequuntur habentur in lectionario Eccleſiæ Caluenſis ſupracitato, quibus videtur ſequi narratio paſſionis Sanctorum.

Sacerdotes hæc audientes, iſtabant eos occidi, at Præſes eis reſtitit, & præcepit Sanctos Præſules in ignem mitti, à quo mirabiliter præſeruati, veluti inter amæna prata delitiari mirabantur. Vndè Maſſalinus dentibus fremens, & tabeſcens cæcus factus eſt, ductuſq; ad Apollinis Templum per eius Sacerdotes à Dijs fruſtra lumen deprecabatur, quod mox Sanctis Epiſcopis orantibus recepit, ob præſtigia autem, & magica opera hoc factum eſſe vocitabant Idolorum Sacerdotes, vndè Præſes pro recepto beneficio fruſtibus eos affligi iuſſit, gaudentibus perfidis Templi miniſtris, qui honorem ſuorum Deorum, ſtudebant promouere.

Hæc alia reſcribimus à lectione ſexta eiuſdē officij Capuani ſupracitati, quæ itidem acta Sanctorum Caſti, & Caſsij continuare videntur.

Præ-

Præſes verò iuſsit eos duci ad Templum Apollinis, dicens: Si non adorant Deum Apollinem, gladio interficientur. Ducti ſunt autem Beatiſsimi Martyres ad Templum Apollinis. Venientes autem ad Templum antequam introiſſent, orauerunt ſic. Tu Domine Deus omnipotens, qui es Trinus, & Vnus, pro cuius amore ducimur ad interficiendum, fac vt hoc Templum vbi ingreſsi fuerimus, ſtatim cum ſimulacris, quæ in ipſo ſunt minutetur, & ad nihilum redigatur, & poſtquam de hoc exierimus mortali ſæculo Eccleſia conſegretur ad gloriam, & laudem nominis tui, vt omnes, qui huc te depræcaturi ex quacumque neceſsitate cum oblationibus conuenient, ſiuè pro infirmitate, ſiuè pro ira Iudicis, ſiue pro remedijs peccatorũ, tu exaudies, qui cum Patre, & Spiritu Sancto viuis, & regnas Deus per omnia ſæcula ſæculorum. Cum hæc dixiſſent, vox de Cælo ſonuit, dicens: Venite Fideliſsimi diſpenſatores, percipite Regnum, quod ſitienter optaſtis, & omnia quæ petitis dabuntur vobis. Dum autem introiſſent Sancti Templum Apollinis. Cecidit Templum cum omnibus ſimulacris, & oppreſſit Præſidem, & omnes qui conſenſerant neci

Sanctorum. Sancti verò euaſere illeſi, & factus eſt in illa die magnus, & intolerabilis luctus omnibus cultoribus Idolorum, ità vt venientes gladio, interficere volebant Sanctos.

Quæ ſubſcribo leguntur in lectionario Caluenſis Eccleſiæ, circa finem officij Sanctorum Caſti, & Caſsij Patronorum.

Qui deindè Sinueſſam miſsi lapidibus extrà portam obruti ſunt. plumbum tandem, & varia tormenta ſubſtulerunt, quibus conſtantiſsimè paſsis ab Idolatris gladio occiſi ſunt.

Ex lectione verò duodecima officij Sanctorum noſtrorum, quod Capuæ, vt dictum eſt, recitabatur habentur ſequentia.

Venientes autem Fideles, tulerunt Corpora Sanctorum, & cum honore ſepelierunt in locis, vbi nunc præſtant beneficia omnibus inuocantibus ſe, adiuuante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui eſt verus Deus cum Patre, & Spiritu Sancto in ſæcula ſæculorum, Amen.

Concludimus igitur, quod ſi benè perpendantur geſta, & mors noſtrorum Sanctorum Protectorum Caluenſium, & aliorum Martyrum conuenientium cum illis in nomine, euidentiſſimè patebit, eſſe ab eiſdem diuerſos, &

incon-

inconcuſſa fide tenendum puto, eos eſſe longè diuerſos, ac alios ab iſtis, quorum memoriam hic excitauimus.

Reſtat nunc dicendum, quod Corpora Sanctorum Caſti, & Caſsij priſci illi Campaniæ Chriſtiani ſuſceperunt, & ſuum quique Populus Præſulem in propria Ciuitate ſepeliendum curarunt, Sinueſſani nimirum Sancti Caſsij corpus honorificè Sinueſſæ ſepelierunt, & Caluenſes illud Sancti Caſti in Eccleſia ſuo nomine Cales dicata, deuotiſsimè condiderunt, quæ quidem Eccleſia adhuc, & ſi dirupta in vetuſta Cales extat, licet crederem, non ità magnificam, ſicut nunc apparet ab initio erectam fuiſſe, ſed ſucceſſiuè, vel auctam, vel reedificatam, & in hanc, qua nunc cernitur formam redactam eſſe, occaſione Sedis Epiſcopalis, quam ſucceſſores eius Epiſcopi in ea per multa ſęcula habuerunt, vt patet ex fixa Epiſcopali antiquiſſima marmorea Sede, quę in ea ſita eſt, cũ imagine ipſius Sancti Caſti primi eiuſdem Ciuitatis, & Eccleſiæ Epiſcopi; ſederunt autem Præſules Caluenſes in hac ſede vſque ad tempora, quibus ex reliquijs vetuſtæ Cales, noua Caluenſis vrbs à Landone ex Longobardis gen-

tibus,vt reſcribit Herchempertus *n.*40. exedificata eſt, quæ ex Romanorum Colonia,vt habet Camillus Pellegrinus in Apparatu antiquitatis Capuæ *fol.* 441. & 442. poſt illius reedificationem tempore Ferdinandi Primi Regis Neapolitani anno 1460. ex eiuſdem Regis dono,ac liberalitate trãſijt in dominium Vniuerſitatis Capuæ,ideq; refert Bartolomęus Fatius, & Pontanus in *lib.*1.*de bello Neap.*

Anno autem 966. ſcribit Iulius Cæſar Capacius loco citato, Pandulfo Longobardorum Principe Capuã adueniente, ſub Ioanne Decimo tertio Summo Pontifice, ad inſtantiam, & requiſitionem Landoni Caietæ Ducis,è Sinueſſa Sancti Caſsij corpore iam capto per ipſius exercitum,è Templo quoq; S.Caſti Cales iam deſtructa illius corpus ſuſceptum fuit, & Caietam ambo corpora aſportanda in mandatis, militiæ Officiales habuerũt; quod audientes Caluenſes, etſi diſperſi, & diſſipati, ac viribus infirmi eis obſtiterunt, & cum tot tantoq; exercitui vim impellere nõ poſsẽt,Nicolai Mõforte domini Petræmelariæ, ſtrenui militis auxilio vſi fuere, cuius ope vix Brachium Sancti Patroni, quod nunc in Cathedrali veneratur obtinere potuerunt Caluenſes, vndè Nicolaus

laus prædictus Petræmelariæ populis ſibi ſubditis ob ratum beneficium, à Caluenſibus obtinuit immunitatem, & franchitiam à Pedagijs, & alijs oneribus, quibus in eorum territorio cęteri ſunt obſtricti; necnon ab eam rem idem populus Petræmelariæ ſingulis annis feſtiuitati Sancti Caſti interuenit modo, & forma, qua ſupra exarauimus ad cuſtodiendam ſacram Reliquiam in præcitati facti memoriã, cuius Immunitatis ab oneribus ſupradictis, & iuris cuſtodiendi, & aſſociandi Sacrum Diui Caſti Brachium aiũt Petræmelarienſes habere authenticum priuilegium, publico inſtrumento rogatum, & de eo viridis vſque ad noſtra tempora viget obſeruantia; videri tamen hoc priuilegium non poteſt, etſi pluries requiſita fuerit Vniuerſitas Petræmelariæ, vt illud dignaretur Illuſtriſſimo Epiſcopo Caluenſi oſtendere ad finem illud exarandi in noſtra hiſtoria; vndè in ſuſpicionem facilè inducor, illud non extare, ſed tantùm ex traditione, & vetuſta obſeruantia, tales immunitates, & ius præſcriptũ nunc Populum Petræmelarienſem habere, ob præfatam cauſam.

Captis igitur SS. Sacris Corporibus per dictum

ctum Landonem, & Caietam delatis, ac per eũdem Ioannem XIII. in ſub corpore Cathedralis Eccleſiæ eiuſdem Ciuitatis repoſitis, dicitur vſque ad noſtra tempora cum corpore Diui Eraſmi, & aliorum Sanctorum ibi ea recolere Caietanum populum, etſi non deſint, qui aiunt in progreſſu temporis fuiſſe eorundem noſtrorum Protectorum Corpora, iterum à Caieta aſportata, & illud Sancti Caſti in Cathedrali Caluenſi nunc eſſe repoſitum, illud verò Sãcti Caſſij Sueſſæ Pometiæ reconditum: & quod Caietæ, vice Corporum Sanctorum Caſti, & Caſsij, requieſcant Corpora Sanctorum Caſti, & Secundini, qui Kalendas Iulij ab Eccleſia coluntur. Hoc autem cum aliud fundamentum non habeat, niſi meram vulgarem traditionẽ, ego affirmare non audeo; Scriptores enim de hac vltima translatione omninò ſilent, & illam ſcripſi talem qualem Vulgus vocitat.

Quod autem attinet ad acta noſtrorum Sãctorum, quæ retulimus paſsim in hac enarratione, puto illa eſſe recipienda, vt ſinceriſsima, & omni fide digna: etenim præter citatos Authores, Kalendaria, & Officia adducta, Cardinali Cœſar Baronius vir huiuſmodi eruditioni-

bus

bus clariſsimus, qui Annalia vniuerſæ Eccleſiæ à Chriſto nato ſcripſit tàm elegantiſſimè, atque eruditiſſimè, vt nihil eſt, quod in eis deſiderari poſſit, teſtatur in annotationibus ad Romanum Martyrologium ſub die prima Iulij lit. E. circa finem, penès ſe habere acta noſtrorum Sanctorum Caſti, & Caſsij, his verbis: *Habemus acta eorundem Martyrum incerto Authore, quæ accepimus ab Eccleſia Caietana; eſt illorum exordium, Poſtquā Beatiſsimi, &c. & ſermonem de eiſdem, cuius eſt exordium. Hodie ſolemnitatem, &c.* qui quidem ſermo exiſtimo eſſe iſdem, qui antiquitus recitabatur in Capuana Eccleſia in noſtrorum Sanctorum officio, ſub die 22. Maij diuiſus in tribus lectionibus, relatis à Michaele Monaco in Sanctuario Capuano *fol.* 504. quæ ipſe ait, leguntur in Breuiario Capuano, quod in Arca Capitulari aſſeruatur, & habent idem initium, incipiunt enim ex eiſdem verbis, ſicut incipit citatus ſermo à Baronio, nimirum; *Hodierna die ſolemnitatem, &c.* & videntur eſſe eædem lectiones, quæ ſunt quòque in Kalendario, & officio Caluenſi à me ſimiliter citato, licet in paucis diuerſæ, continent etenim aliqua parti-

H cula-

cularia circa vitam, & paſſionem Sanctorum Protectorum Caſti, & Caſsij, quæ deſunt in præcitatis lectionibus officij Capuani, in initijs verò omninò conueniũt: Acta verò, quæ Baronius dicit penès ſe habere, non eſt dubiũ, quod ad verbum cõueniunt in initijs cum lectionibus ſequentibus, ne dum in officio Capuano, verum etiam Caluenſi; quæ tamen licet inter ſe vſque ad verbum vnum non diſcordent, ſunt tamen pauca addita in lectionibus Caluenſis Kalendarij, ſeù officij, ex quibus tamen ſimul iunctis videtur proſequi, ſeù reintegrari Sanctorum Paſſionis hiſtoria, vt videre eſt in ipſius Compendio nuper à me allato, & à lectionibus vtriuſq; officij ſimul iunctis compilato; habent ergò & acta citata à Baronio, & lectiones tùm Caluenſis, tùm Capuani officij, idem initium nempè *Poſtquã Beatiſſimi Martyres, &c.* Ergò nefas non eſt dicere, quod ſint eadem; & quod in corpore præfatorum actorum reperiatur, idem quod extat in dictis lectionibus vtriuſque Breuiarij. Tantò magis hoc mihi perſuadeo, quod lectiones memoratorum Breuiariorum exaratæ videntur in pluribus, antiquiſsimis Kalendarijs diuerſarum

Eccle-

Eccleſiarum Ciuitatis Capuanæ,vt habet idem Michael Monacus, & etiam in Kalendario Caluenſi, & in quodam Codice Eccleſiaſticorum Rituum Caietanæ Eccleſiæ, à qua Baronius accepit acta, quæ ipſe meminit, & cum contineant veriſſimam noſtrorum Sanctorum Paſſionis hiſtoriam, vſu recepta fuerunt à prædictis Eccleſijs, & adaptata à priſcis illis Epiſcopis, & Sanctis Præsbiteris ad vſum lectionum, quæ recitari ſolent in Diuinis Officijs peragendis, ſacriſque Horis Canonicis.

Nec affirmare dubitarem præfata acta fuiſſe eadem, quæ ex Petri Diaconi teſtimonio Bibliotecarij Caſſinẽſis *in lib.de viris Illuſtribus Caſſinenſibus cap.* 32.*fol.mihi* 79. ſcripſit Venerabilis Gregorij Terracinæ Epiſcopus;ſic enim habet Petrus Diaconus loco citato:*Gregorius Terracinenſis, Paruulus & ipſe in Caſſio oblatus, memoria tenax, ingenio viuax, tãtæ fuit grauitatis, ſuauitatis, & eloquentiæ, vt à nonnullis columna diceretur Eccleſiæ. Scripſit Paſſionem Sanctorum Caſti & Caſsij, &c.* Et poſt pauca ſubiunxit: *Cantus Sanctorum Caſti, & Caſſij, & Hymnus eorum quoque ſcripſit.* Idem teſtatur Author annotatio-

num in dictum librum his verbis: *Acta Sanctorum Caſti, & Caſſij, qui Epiſcopi habentur, & coluntur à Soranis, ſcripta fuiſſe à noſtro Gregorio, dum Monaſticum habitum gerebat, teſtatur Cardinalis Baronius in Martyrologio Romano ad diem primam Iulij.*

Nomen verò, Sanctorum noſtrorum Protectorum adeò obſcurum non eſt, vt vetuſtate, & antiquitate penitùs ſit deletum, & in obliuionis tenebras omninò reperiatur per Scriptores repoſitum; nam adhuc noſtris temporibus legitur apud recentiores Scriptores. Ferdinandus enim Vghellius in Sacra Italia *tom. 6. fol.* 349. eos meminit, & loquendo de fide, quam Sanctus Priſcus Diui Petri Apoſtoli, immò Domini noſtri Ieſu Chriſti diſcipulus. Capuæ plantauit, ſic ſcribit: *Semèl plantatam Fidem, in perſecutionum rabiæ, ſuo labore, ſuo ſanguine, conſtabilierunt Marcellus, Emilius, Saturninus, Caſtus, & Caſſius, & alij, &c.* & Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorũ, qui non extant in Romano Martyrologio de eis ſic habet. *Die vigeſimaſecunda Maij Sanctorum Epiſcoporum, & Martyrum Caſti, & Caſsij*, & inter cæteros inſignis Iuris Conſul-

tus

tus Neapolitanus Blaſius Altimarus, nobilitate, & generis antiquitate conſpicuus, de Adimari enim Florentina nobili familia originarius eſt, vt per plura authentica documenta indicant, doctrina, & pietate in hac noſtra Ciuitate notus ad præſens, de noſtris Sanctis agit in ſuo erudito, & laborioſo opere, quod præ manibus habet, & in lucem quàm primum ætruſca lingua dabit ſub titulo: *Le Glorie, ò vero Felicità del Regno di Napoli*; Quod quidem opus futurum ſpero, ne dum piæ fidelium curioſitati gratum, verum, & vniuerſo noſtro Neapolitano Regno proficuum, ac ſingulis eius Ciuitatibus, & oppidis ſingulare præbebit ornamentum, & decus: In illo .n. opere prçter memoriam, & acta Sanctorum, qui in peculiari loco Regni orti ſunt, in lucem etiam prodiet omnium virorum notitia, qui Neapoli, & in toto Regno illuſtres fuerunt, tùm ſcientijs, tùm dignitatibus Eccleſiaſticis, & Forenſibus, tùm etiam militaribus armis ſtrenui; de eis etenim adamuſſim, & ſigillatim aget in pluribus diſtinctis voluminibus. Qui quidem eruditiſſimus labor, Authoris pietatem, eruditionem, ac ſuorum operum legalium iam impreſſorum

do-

doctrinam, & excellentiam ſolidabit, confirmabitque, ad Dei, & noſtri Regni gioriam, & honorem.

Quod autem ad Cultum Sanctorum Caſti, & Caſſij pertinet, manifeſtum, ac patens eſt ex dictis, quod antiquiſſimus, & recens eſt. Antiquiſſimus quidem; nã nedum Cales, & Soræ, vbi tanquam Patroni venerabantur priſcis illis temporibus vigebat, verum etiam in tota Campania Felici, immò in Capuana Eccleſia cultum eorum, legimus fuiſſe principaliorem, etenim in multis, pleriſque Kalendarijs diuerſarum Eccleſiarum, notatur feſtiuitas Sanctorum Caſti, & Caſsij ſub die vigeſima ſecunda Maij, & eorum officium recitabatur cum duodecim lectionibus, vt in illo tempore fieri ſolebat in principalioribus feſtiuitatibus. Quæ omnia videri poſſunt apud præfatum Michaelem Monaco in ſuo Sanctuario Capuano. Recens autem eſt ipſemet noſtrorum Sanctorum Cultus in Capuano territorio, nam Paulus Regius Vici æquenſis Epiſcopus, vir in hoc rerum genere erudītiſſimus *in Vitis Sanctorum Regni Neapolitani par. 2. fol. 944.* ſcribit, Capuæ eſſe celebrem memoriam Sanctorum Caſti, &

Caſ-

Caſsij Chriſti Domini Martyrum, & de eis quoque meminit 1. *parte ſuorum operum in Catalogo lit.C.*

Antiqua igitur, & recens eſt memoria, & cultus pariter noſtrorum Sanctorum Caſti, & Caſsij;quamobrem meritò ab Illuſtriſsimo, & Reuerendiſſimo Domino D. Vincentio de Sylua hodierno Epiſcopo Caluenſi,feruentiori modo excita eſt eorum veneratio, tùm in populo Ciuitatis, tùm Diœceſis;ità nimirum, vt cultum, quem ex immemorabili, & continenti traditione à priſcis Caluenſibus Ciuibus recentiores didicerunt præſtare Diuis Patronis, continuata pietate, ac perenni obſeruantia cuſtodirent,& ad poſteros ſuo exemplo tranſmitterent. Hinc præter feſtiuitatem, quam ſolemniter Caluenſes ſoliti ſunt ex æuo quolibet anno in eorum honorem, die vigeſima ſecunda Maij celebrare iuſſit Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Dominus Epiſcopus præfatus,vt ne dum RR.Canonici Cathedralis Eccleſiæ,verum & totus Clerus Diœceſanus in Miſſis, & Officijs tanquam de Patronis per annum ageret de noſtris Sanctis commemorationem,cum tamen Breuiarij, & Miſ-

ſalis

ſalis Romani rubricæ exigunt ad hoc,vt quam aſſiduè fieri poſſit, eorum Patrocinium imploretur, ac vt Tutelares, & pręſentiſſimi Patroni venerentur in poſterum, ſicut antiquitus fiebat. Quodque cum audiſſet zelantiſſimus Paſtor,à nonnullis è Clero Caluenſi intermitti, peculiaribus ſanctionibus in Diœceſana ſynodo iuſſit fore reaſſumendum; vt videre eſt in Conſtitutionibus ſynodalibus iam impreſſis, *nimirum anni* 1681. *in decreto cuius initium eſt. In Miſſis celebrandis &c. & anni* 1682. *Decreto XI. titulo cum Sanctorum, &c.*& tandem *in ſynodo anni* 1680.*ſeſſione* 2.*cap.*1.præcepit diem feſtum Sancti Caſti Epiſcopi, & Martyris principalis Patroni Tutelaris, celebrari cum omni ſolemnitate,eademque ſuæ feſtiuitatis die Populum Ciuitatis, & Diœceſanum ab operibus ſeruilibus abſtinere voluit; ac Miſſæ ſacrificio intereſſe ordinauit, ſicut in alijs ſolemnitatibus Dominicis,& feſtiuis Eccleſiæ Vniuerſalis diebus.

Quod ſi quis dubitaret an legitimè, & iuris ordine ſeruato,pręd.icta fieri poſſint,& in futurum continuari debeant, ſtante quod de prædictis Sanctis non apparet Canonizatio,neque

ex-

expreſſa Sanctæ Sedis Apoſtolicæ facultas, inferiùs manifeſtè eius heſitationem tollam. Dicat igitur ſcrupuloſus, prædicta præcipi propria authoritate ab Epiſcopo non poſſe, ſed obtinendam eſſe facultatem Sãctæ Sedis Apoſtolicæ, cum in his limitata ſit ei facultas; eo fortiùs, quod aduerſari videntur decreto Sacrę Congregationis Rituum in principio Breuiarij Romani impreſſo, quod ſic ſe habet. *De Sanctis Epiſcopis locorum, Martyribus, Ciuibus, & alijs feſtis, de quibus in Kalendario Romano, ſeù rubricis Breuiarij nihil habetur, &c. nihil conſtituatur propria authoritate, ſed omninò conſulatur Sacra Rituum Congregatio.* Inſuper aduerſantur quoque alio decreto dictæ Sacræ Congregationis emanato ſub die 23. Martij 1630. & ab Vrbano VIII. approbato, relato per P. Bartolomęum Gauantum in Rubric. Breuiarij *ſect.*3. *cap.*12. nimirum, *quod non poſſunt eligi in locorum Patronos, niſi hij Sancti, quos veneratur Eccleſia vniuerſalis*; Et ideò cum prædicti SS.Caſtus, & Caſſius venerentur tantummodò in Ciuitate Caluenſi, eiuſque Diœceſi, ac in alijs paucis Campaniæ locis, & non in Vniuerſali Eccleſia dubitari

poteſt, ſi,vel nè cultus prædictus eis à Caluenſibus præſtitus, & de recenti reſtitutus ſit legitimus, & iuris diſpoſitioni conformis.

Ego tamen rem iſtam cum aliquibus Theologis Sacrorum Rituum eruditis,benè perpendi, & cum ipſis concludendum putaui. Decreta illa, non habere locum in cultu, & veneratione Sanctorum Caſti, & Caſsij, de quibus licet non habeamus expreſſam Canonizationẽ, & electionem in Patronos Caluenſes, tamen quia ab immemorabili tempore, non modo ante prædicta decreta, ſed ab initio naſcentis Eccleſiæ, eorum Cultus viguit in Campania, in qua ſemper actum eſt de eis officium, cum Miſſa, & non eſt memoria hominis in contrarium, quæ nobis præferat SS. Caſtum, & Caſſium aliquo antiquo tempore non fuiſſe veneratos tanquam Patronos; hinc cum eorũ Cultus non fuerit interuerſus, neque abolitus à Pontifice Maximo, videtur interceſſiſſe præſumptam facultatem. Præterquam quod Cultus recens noſtrorum Sanctorum non eſt de nouo introductus, neque eis nouus Patronorum titulus datus, ſed tantùm in Officio, & miſſa reſtitutus eſt eis honor altioris ritus,ſicut

anti-

antiquitus habebant,& nunc congruebat iuxtà Rubricas Miſſalis, & Breuiarij Romani, qui quidem ritus ſecundum partem videbatur per Clerum Caluēſem Sac.Rituum inexpertum intermiſſus: itàque contrauentum non eſt primo adducto decreto,nam de Cultu debito Patronis, apertè agunt Rubricæ, quas ego ſuperius adduxi: præſcribitur enim in prędicto decreto ne inconſulta S.Cōgregatione de Sanctis Epiſcopis locorum aliquid conſtituatur, de quibus in Kalendario Romano, vel rubricis Breuiarij nihil habetur. Sed de Patronis habetur Rubrica in Breuiario Romano præſcribens Ritum in Officijs, & Miſſis eorum. Ergò prædicto decreto contrauentum non eſt, cum iuxtà Rubricas noſtris Sanctis eſt reſtitutus honor altioris ritus eis debitus tanquam Patronis. Nec factum eſt contra ſecundum decretum, nam illud fuit emanatum pro futuris electionibus nouorum Patronorum tantùm, quod clarè patet ex verbis ipſis decreti nimirum: *In electionibus Patronorum mandauit infraſcripta in poſterum ſeruari debere*, & circa finem habentur hæc alia verba: *Tertio, quod cauſæ electionis nouorum Patronorum debeant*

in Sacra Congregatione deduci: ex quibus patet, quod lex ex ſui natura ad futura dirigitur, & non extenditur ad præterita, ex *text. in l. leges, & Conſtitutiones VII. Cod. de legibus*; quod ſic ſe habet: *Leges, & Conſtitutiones futuris certum eſt dare forma negotijs; non ad facta præterita reuocari; niſi nominatim, & de præterito tempore, & adhuc pendentibus negotijs cautum ſit*. Vbi Baldus, *Natura legis eſt diſponere de futuro, non de præterito*; ac proindè cum Sancti Caſtus, & Caſsius tanquam Patroni venerati fuerint ante prædicta decreta, nedum Cales, & Soræ verum, & in alijs Campaniæ locis; nec eis de nouo Patroni titulus ſit attributus, etſi ob imperitiam Sac. Rituum aliqui de Clero Caluēſi per aliquot annos debitū altioris ritus honorem eis in Officio, & Miſſa nō præſtauerint, nihil de nouo videtur eſſe conſtitutum in prædictis Synodalibus Conſtitutionibus, ſed tantùm congruens, & priſcus cultus, Sanctis eſt meritò reſtitutus; ac per conſequens nihil contra prædicta decreta actum eſt, cum omnia iuxtà Ritum, & Rubricas Breuiarij, & Miſſalis Romani per Illuſtriſsimum, & Reuerendiſsimum Dominum Epiſcopum ſint

præ-

præſcripta, & ordinata. Non ergò opus fuit, nec intereſt denuò ad Sacram Rituum Congregationem pro noua facultate in præmiſsis obtinenda recurrere; ſed licitè, & abſque ſcrupolo continuari poteſt Cultus, & Ritus præſcriptus tùm in Officijs, tùm in Miſsis noſtrorum Sanctorum, iuxtà Synodales Conſtitutiones emanatas in Eccleſia Caluenſi. Fauet huic Concluſioni, Conſtitutio Vrbani VIII. Summi Pontificis, incipiens: *Sanctæ, & Cæleſtis Hieruſalem, &c.* & altera Gregorij XIII. incipiens: *Emendato Kalendario, &c. ac Rubrica prima Breuiarij, &c.*

Hæc ex plurimis authenticis monumentis omni, qua potui, breuitate ſcripſiſſe, ſufficiat, vt Cultum tùm Antiquum, tùm Recentem noſtrorum Sanctorum Caſti, & Caſsij indicerem, & legentium animos ad eorum inuocationem inuitarem, ac ad venerationem allicerem; maiora, pluraq; ſi Deus dederit ſcripturus in eorumdem Vita, quam in lucem cum primũ prodiet. Vos igitur SS. Pręſules, & Chriſti Domini Martyres glorioſi, è Cœlo exiguas haſce meas elucubrationes benignè ſuſcipite; præcibuſque veſtris Deum rogate, vt meam

vi-

vitam inter varias mundi huius procellas ad æternum gloriæ portum dirigat, & Illuſtriſſimum, ac Reuerendiſsimum Dominum hodiernum Epiſcopum Caluenſem, eiuſque Populum, ab omni periculo mentis, & corporis mecum incolumes veſtra protectione cuſtodire dignemini. Amen.

In calce huius opuſculi, placuit mihi Lectoris curioſitatem exhaurire, nimirùm occaſionẽ ei palam facere, cùr ego qui Afragolæ in Neapolitana Diœceſi ſum ortus, & Neapoli ab infantia educatus intèr plures, variaſque meas quotidianas occupatiònes, de Sanctis Caſto, & Caſſio, qui in Caluenſi Ciuitate coluntur, & non potiùs de aliquo Sãcto Neapolitano ſcribere voluerim: & qua occaſione Illuſtriſsimũ, & Reuerendiſs. Dom. meum D. Vincentium de Sylua Epiſcopum Caluenſem cognouerim, & meruerim eius patrocinium obtinere, ac ab ipſo tot mihi collatos honores recipere. Scias mi Lector, quod de anno 1678. vacauit quoddam ſimplex beneficium ſub Titulo S. Franciſci de Aſſiſijs in Altari maiori Cathedralis Eccleſiæ Caluenſis erectum, de iure patronatus familiæ de Granato dictæ Terræ Afragolæ,

quod

quod mihi à prædictis Compatronis fuit collatum, ſed cum magna lis in expeditione Bullarum, & eiuſdem poſſeſsione orta eſset inter me,& alium prætenſorem,poſt multa acta tùm in Curia Caluenſi, tùm Romæ apud Sanctam Sedem Apoſtolicam, demum prædictus Illuſtriſs. Dominus Epiſcopus Caluenſis iuſtitiæ complementum, quod anteà à prædeceſsore ſuo habere non potui, gratioſiſsimè mihi fecit per cauſæ expeditionem, & diffinitiuam ſententiam, ac Bullas opportunas benigniſsimè mihi expediuit ſub die vigeſimaquarta menſis Aprilis anni 1681.& pacificè dicti ſimplicis beneficij poſseſsionem accepi die 25. dicti mēſis, & anni. Ob igitur ſpeciales fauores, & ſingulares gratias, quas humaniſsimè præfatus Illuſtriſs. Dominus mihi in hac occaſione eſt elargitus,ego meam ei exiguam ſeruitutem addicaui,quam gratanter ipſe accepit, & ſub ſuo patrocinio dignatus eſt me recipere, ac pluribus honoribus contra meritum afficere; optās autem zelantiſsimus Præſul vt ſibi aliqua daretur notitia de actis, & identitate Sanctorum Caſti, & Caſsij ſui Epiſcopatus Patronorum, quam è Caluenſi Clero habere nō potuit,præcepit

cepit mihi vt hanc prouinciam ſuſciperem, ac inueſtigarem Scriptores antiquos, qui de ipſis agerent: volens igitur meo Prȩſuli obtemperare, grauiſſimum onus ſuper meos humeros impoſui, quod tandem ſi vt debui exhauriui tu vide Lector. Vnum tantùm te volo admonitum, quod in rebus iſtis, quas elucubraui de Sanctis Caſto, & Caſsio non aliam fidem, tu velis habere, niſi quæ Scriptoribus, traditionibus, & ſimilibus à me adductis monumentis præſtari ſolet: etenim nullam Eccleſiæ ſpecialem approbationem habent; ideòq; tùm in his, quȩ in præſenti Opuſculo exaraui, tùm in alijs meis rebus, Sanctæ Matris Eccleſiȩ Catholicæ Romanæ correctioni, emendationi, & iudicio me tanquam verum Catholicum, & fidelem Ghriſtianæ fidei Sacerdotem ſubſcribo, ſubijcio, & ſubmitto.

FINIS.

I N-

INDEX AVTHORVM, & Librorum, ex quibus depromptum eſt hoc opuſculum, vel qui in eo referuntur.

ADo.
Beda.
Breuiarium Romanum.
Breuiarium, ſeù Kalendarium Capuanæ Eccleſiæ.
Breuiarium, ſeù Kalendarium Caluenſis Eccleſiæ.
Breuiarium, ſeù Kalendarium Caietanæ Eccleſiæ.
Bartholomęus Fatius.
Bartholomęs Gauantus.
Blaſius Altimarus.
Camillus Pellegrinus.
Cœſar Cardinalis Baronius.
S. Cyprianus Martyr.
Ferdinandus Vghellius.
Gregorius Terracinenſis Epiſcopus.
Herchempertus.
Ioannes Antonius Summonte.
Iulius Cœſar Capacius.
Libri exiſtentes in Archiuio Caluenſi.
Michael Monaco.
Paulus Regius.
Petrus Diaconus Caſſinenſis.
Philippus Ferrarius.
Polidorus Virgilius.
Pontanus.
Romanum Martyrologium.
Vſuardus.

INDEX
RERVM NOTABILIVM,
quæ in præſenti Opuſcolo continentur.

A

Acta SS. Caſti, & Caſsij ſcripſit Gregorius Terracinenſis Epiſcopus, *fol.* 11. 43. *&* *ſequenti.* penès ſe teſtatur habere Cardinalis Baronius, *fol.* 41. conſeruabantur in Caietana Eccleſia, *ibidem.* conueniunt cum lectionibus Breuiarij Capuani, & Caluenſis, *fol.* 42.

Antiqua Cathedralis Caluenſis inſignita titulo Sancti Caſti, *fol.* 2. *&* 10.

Aquabibenſis Ciuitas poſita erat in Campania, *fol.* 29.

Archiuium tùm Curiæ, tùm Canonicorum Caluenſium diſſipatum, *fol.* 7.

B

Blaſius Altimarus ſcribit de SS. Caſto, & Caſſio, *fol.* 45. eius generis nobilitas, ac doctrina commendatur, *ibidem.*

Caluum

C

CAluum Ciuitas antiquitus, Cales dicebatur, *fol.*1. erat inſignis Colonia Romanorum, *ibidem. & fol.*16. erat populo numeroſa, *fol.*16. pluries paſſa eſt, exitium, *fol.* 18. fuit reędificatá nouiſsimè à Landone Longobardorum Principe, *fol.*37. recipit fidem à Diuo Petro Apoſtolo, *fol.*2. & 16. habet Protectores SS. Caſtum, & Caſſium, *fol.*2.7. & *ſequentibus.* tranſijt in dominium Vniuerſitatis Capuæ, *fol.*38.

Caluenſes diſſipati, *fol.*18. & 21.

Capuæ celebris memoria antiquitus fuit SS. Caſti, & Caſsij, *fol.*25.31. & 46.

SS. Caſtus, & Caſſius Protectores Caluenſis Ciuitatis, *fol.*2. & 7. eorum feſtiuitas ſemper fuit celebrata cum ſolemnitate *fol.*2. & 9. in die eorumdem feſtiuo celebratur Synodus Diœceſanus Caluenſis. *fol.*3. ipſorũ imagines Epiſcopali more indutæ videntur Soræ, *fol.*4. venerabantur tanquam Patroni in Ciuitate Soræ, *fol.*6. & 30. fuerunt Epiſcopi. *fol.*11. & *ſequentibus.* in Aquabi-

benſi Ciuitate capiuntur ab Idolatris, *f.* 33. à Præſide increpantur, & intrepidè ei reſpondent, in ignem mittuntur, & Meſſalino cœco lumen obtinent, *ibidem.* fruſtibus affliguntur *f.* 34. ad Templum Apollinis ducuntur, *fol.* 35. orant ad Dominum, & eorum præcibus Templum Idolorum ruit, *ibidem.* Sinueſſam aſportati plūbum, ac alia tormenta patiuntur, & extra eius portam lapidantur, demum gladio occiduntur, *f.* 36. ſepeliuntur honorificè, *ibidem.*

S. Caſtus fuit primus Præſul Cales, *fol.* 1. 10. *et ſequentibus.* probatur rationibus, *fol.* 17. *&* *ſequentibus.* diuerſus eſt, ac alter ab alijs Sāctis, qui hoc nomine nuncupantur in Romano Martyrologio, *fol.* 23. *&* *ſequentibus.* paſſus eſt in Aquabibenſi Ciuitate, & Sinueſſæ martyrium conſumauit, *fol.* 13. *&* 36. ſub Nerone Imperatore, *fol.* 27. eſt Patronus principalis Caluenſis, *fol.* 2. 7. *&* 8. eius brachium veneratur in Cathedrali Caluenſi, *fol.* 2. *&* 15. eius imago in altari maiori dictæ Cathedralis, *fol.* 15. vetus Templum, & Cathedralis eius nomine inſignita, *fol.* 2. *&* 10.

Cor-

Corpora Sanctorum Caſti, & Caſsij honorificè ſepeliuntur, *fol.* 36. *& ſeq.* è Sinueſſa, & Cales Caietam aſportantur, *fol.* 38. collocantur in ſubcorpore S. Eraſmi, *fol.* 40. dicitur fuiſſe à Caieta iterum aſportata in Cathedralem Caluenſem, & Sinueſſanam. *ibidem.*
Cultus SS. Caſti, & Caſſij antiquus Capuæ, *fol.* 25. *et* 31. item Cales, *fol.* 5. *et* 13. item Soræ, *ibidem.* eis legitimè reſtitutus cum honore altioris ritus ab Illuſtriſsimo Dom. D. Vincentio de Sylua, *fol.* 5. 47. *et ſeq.*

F

FAbij Maranta Epiſcopi Caluēſis libri Viſitationis Diœceſis continent monumēta plura de SS. Caſto, & Caſſio, *fol.* 7. *& ſequentibus.* item *fol.* 14.
Ferdinandus Primus Rex Neapolis donat dominium Ciuitatis Caluenſis Vniuerſitati Capuæ, *fol.* 38.

I

IAnuarius Philamarinus Epiſcopus Caluenſis benè affectus noſtro Hiſpano Regi. *f.* 20. eius Palatium Epiſcopale à populo ſeditioſo inuaditur. *ibidem.*
Ioannes XIII. Summus Pontifex Corpora SS.
Ca-

Caſti, & Caſsij Caietæ in Cathedrali collocat, *fol.*40.

L

LAndonus ex Longobardis gentibus ex reliquijs vetuſtæ Cales nouum Caluum reedificat, *fol.*37.

M

MEmoria SS. Caſti, & Caſsij feruentius excitata ab Illuſtriſſimo Dom. D. Vincentio de Sylua Epiſcopo Caluenſi, *f.*47.

Meſſalinus Campaniæ Præfectus, *fol.*13. & 33. cœcus factus, *f.*34. à SS. Caſto, & Caſsio lumen recipit, *ibidem.* eos fruſtibus, & alijs martyrij generibus affligit, *ibidem.* ſub diruto templo moritur. *fol.*35.

Monumenta antiqua Eccleſiæ Caluenſis deperdita, *fol.*7.19. *et* 20.

N

NIcolaus Monforte ſtrenuus miles, Petremelariæ dominus Brachium Sancti Caſti recuperat. *fol.*39. ob id populo Petremelariæ immunitatem à Pedagijs obtinet à Caluenſibus, *ibidem.*

Offi-

O

OFficium duplex antiquitus recitabatur in Eccleſia Caluenſi in die SS.Caſti,& Caſsij, *fol.* 5. ritus altioris claſſis reſtitutus dictis Sanctis in die feſtiuo eorum, *fol.* 5.*&* *ſequenti.*

P

PAndulfus Longobardorum Princeps Capuam adijt, *fol.*38.

D.Petrus Apoſtolus Cales tranſijt, *fol.*16. fidem Caluenſibus euangelizauit, *fol.*1.*et* 16. S.Caſtum Cales Paſtorem poſuit, *ibidem.*

Petræmelariæ populus concurrit ad celebrandam feſtiuitatem S.Caſti, *fol.*3.immunis eſt à Pedagijs in territorio Caluenſi, *fol.*39.

S

SOra Ciuitas tenet Protectores SS. Caſtũ, & Caſſium, *fol.*3.*et* 6.celebrabat eorum feſtiuitatem cum ſolemnitate, *fol.*4. liberatur ab inſidijs inimicorum Protectione Sanctorum Caſti,& Caſsij, *fol.*5.in eius arce eſt Templum dicatum dictis Sanctis. *ibidem.*

Sinueſſæ Ciuitati præfuit S.Caſsius, *fol.*10.*&* 13. ibidem martyrio coronati ſunt S. Caſtus, & Caſſius, *fol.*13.item S.Caſtus,& Secundinus, *fol.*23.

Sinueſſa differt à Sueſsana Ciuitate, *fol.* 29. erat poſita vbi nunc eſt Caſtrum Montis Dragonis, *fol.* 26 *&* 29.
Sueſsæ Pometię non fuerunt Epiſcopi SS. Caſtus, & Caſſius Patroni Caluenſis, *fol.* 28.
Synodus Caluenſis Eccleſiæ celebratur in die S. Caſti, *fol.* 3.

T

Templum Vetus in dirupta Cales inſignitum titulo S. Caſti, *fol.* 2. *&* 10.
Templum Apollinis corruit otationibus Sanctorum Caſti, & Caſſij, *fol.* 35.
Typis inuentio, *fol.* 20.

V

D. Vincentius de Sylua Epiſcopus Caluēſis. Commendatur eius nobilitas, doctrina, & zelus, *in litera dedicatoria*. reſtituit priſcum Cultum SS. Caſto, & Caſſio, *fol.* 5. 47. *& ſequentibus.*

FINIS.

VA1 1531112

80 [illegible] 38

Conſulto